

VISSZATÉRÉS AZ INTÉZETBE

BESZÉLGETÉS CZINK JUDITTAVAL

Hegedűs Katalin: *Dolgoztál kistele-
pülésen, városban és országos intézmény-
ben, megyei módszertani központban.
Milyen tapasztalatokat szerezteél a köz-
művelődés eltérő nagyságú és funkcióval
rendelkező intézményeiben?*

Czink Judit: Számomra is hihet-
len, de 1983-ban kezdtem a pályámat,
azaz az idén lesz 30 éve, hogy a kultúra,
a közművelődés területén dolgozom.
Tamásiban – ahol több mint 40 éve élek
– abban az időben összevontan műkö-
dött a művelődési ház, a könyvtár és a
diákcentrum és bár minden intézmény-
egységben az adott terület szakemberei
dolgoztak, nem különültek el élesen a
funkciók, az egyes munkatársak feladat
és tevékenységi körei. A programok
szervezése és rendezése kapcsán a kollé-
gák saját tudásukat, ötleteiket hozzáadva
kapcsolódtak be egymás munkájába, így
már a pályám kezdetén belekóstolhat-
tam több művelődési terület tevékeny-
ségébe, mindazon feladatokba, melyek
egy kisváros kulturális életét meghatá-
rozzák, legyen az gyermek, felnőtt és
ifjúsági programok, rendezvények szer-
vezése, amatőr művészeti közösségek
működésének segítése, klubok, szakkö-
rök tevékenységének koordinálása. A
művelődési ház ekkor járási módszertani
központként is működött, így nemcsak
szűkebb lakóhelyem, hanem a környező
települések közösségi életét is figyelem-
mel kísérhettem, abban tevékeny részt
vállalhattam. A településeken működő
művelődési házakban, közösségi színter-
eken tevékenykedő szakemberek igény-
elték is az együttműködést, szívesen
vették és várták a szakmai segítséget és
támogatást, a közösen megvalósított
programokat.

Tíz itt eltöltött év után a Magyar
Művelődési Intézet Oktatási Osztályán
folytattam a pályafutásomat, ahol több-
bek között a közművelődési szakember-
képzés vizsgáinak előkészítésével, szer-
vezésével és lefolytatásával, dokumentá-
lásával kapcsolatos teendők tartoztak a
feladataim közé. Egy teljesen új világba
csöppentem bele, a kisvárosi lét után
furcsa volt a fővárosi élet és az is, hogy
azokkal a szakemberekkel kerülhettem
kapcsolatba, akiket addig csak írásaikon,
kutatásaikon, előadásaiikon keresztül
ismerhettem. Nagyon sokat köszön-
hettek H. Kovács Évának, aki az Intézet
Oktatási Osztályát vezette évtizedeken
keresztül, az ő hívására, az ő keze alatt
dolgoztam. Embersége, empátiája, ta-
nácsai nagy segítséget jelentettek pályá-
mon és személyes életemben egyaránt.

Néhány év után, Budapestről haza-
térve a megyei módszertani intézmény-
ben folytattam a munkát, felhasználva az
addig szerzett tapasztalataimat, ismere-
teimet és támaszkodva arra a széles kap-
csolatrendszerre, mellyel Tolna megye
és addigra már az ország területén ren-
delkeztem. Az elmúlt majd két évtized
során az intézmény számos átalakuláson
ment keresztül, hosszasan sorolhatnám,
hogy milyen szervezeti formákban, mely
társterületekkel működünk közös in-
tézményi kereteken belül, melynek vol-
tak nehézségei, de számos hozadéka is.
Visszagondolva erre az időszakra, min-
den új intézményegység megjelenésével,
integrálásával, új ismeretekkel, tudással
gazdagodtam, az évek során ugyanis
igyekeztem betekintést nyerni a külön-
böző szervezeti egységek munkájába, va-
lamelyest bekapcsolódnai azokba a szak-
mai folyamatokba, melyeket kollégáim

végeztek a többi intézményegységben,
legyen az idegenforgalom, kisebbségi és
esélyegyenlőségi ügyek, pedagógia, di-
áksport, tanulási képességek vizsgálata,
persze olyan mélységig és olyan felada-
tokba, melyek nem igényeltek speciális
szaktudást.

A közművelődési irodában változó
létszámmal végeztük azokat a tevékeny-
ségeket, melyeket a sajtótörvény szá-
munkra megfogalmazott, mindezeket a
Tolna megyei viszonyokhoz, lehetősé-
gekhez, igényekhez igazítva. A teljesség
igénye nélkül, az általam végzett tevé-
kenységek között sorolhatom a területi
amatőr művészeti, közművelődési szak-
mai találkozókat, bemutatókat, többek
között a kórustalálkozókat, minősíté-
ket, a képzőművészeti megyei pályáza-
tokat, bemutatókat, a középiskolai te-
hetségkutató versenyeket, és ezzel össze-
függésben a Tolna megyei népfőiskolák
szakmai programjainak szervezését, kis-
térsegi közkinccs kerekasztal programja-
inak koordinálását, nemzetközi, megyei
és regionális közművelődési konferen-
ciák, szakmai napok, szakmai képzések,
továbbképzések szervezését, az intéz-
ményi honlap és az évente megjelente-
tt megyei rendezvénynaptár szerkesz-
tését, az erikanet országos kulturális
adatbázis Tolna megyei eseményekkel
törtéző feltöltését, valamint több éven
keresztül a Nemzetközi Duna Menti
Folklórfesztivál, majd annak Tolna me-
gyei utódja a Duna-Híd Folklórfesztivál,
szervezését, lebonyolítását.

H. K.: *Ha meg kellene nevezni azt az
általad gondozott területet, amely legkö-
zelebb áll a szívedhez, melyiket választaná-
d?*

Cz. J.: Nehéz kérdés! Talán azt a zenei ismeretterjesztő programsorozatot, mely minden évben 3000 Tolna megyei 8-18 éves, többnyire kistélepléseken élő, gyermek és fiatal zenei kultúrájának tanórán kívüli fejlesztését segíti, vagy azt a középiskolai komplex tehetséggondozó versenysorozatot, melynek során több fordulóban, ismeretterjesztő előadónak képeztünk tehetséges fiatalokat, akik a megye népfőiskoláinak, közművelődési intézményhálózatának, kulturális közösségeinek, szervezeteinek programját gazdagították. De lehet, hogy azokat a szakmai konferenciákat, találkozót, melyeken megyei kollégáink szakmánk kiválóságaitól kaphattak segítséget munkájukhoz, de egymásnak is átadhatták tapasztalataikat, esetleg a megyei kórustalálkozókat, minősítő hangversenyeket, melyek révén a megye számos településén élőkkel ismertettük meg a megyei amatőr művészeti csoportok szakmai munkáját. Nem tudnék választani.

H. K.: *Megeyei módszertani munkák során sajátos helyzetben voltál, hiszen épület hiányában mindig más helyszínen valósítottátok meg az eseményt, fejlesztő programot. Okozott ez nehézséget a szervezésénél lebonyolításnál, vagy módszertani munkátok javára vált?*

Cz. J.: A most kiragadott néhány program kapcsán is tetten érhető az

a kezdetektől napjainkig tartó törekvésünk, mely valamennyi tevékenységünkben megjelent. Az, hogy az intézmény soha nem rendelkezett sem kevesebb, sem több résztvevőt befogadni képes épülettel, azt kell mondjam, csak előnyünkre vált, hiszen valamennyi programunkat, rendezvényünket kivétel nélkül a megye településein, számos esetben kistéleplésein bonyolítottuk le, melyhez partnereink voltak a települési önkormányzatok csakúgy, mint az intézmények, helyi civil szervezetek és közösségek.

Az imént felsorolt tevékenységekhez hasonló feladatokat végeztek kollégáink a többi megyében is, a '90-es évek közepétől azonban volt egy nagyon markáns különbség a Tolna megyei közművelődési iroda működésében. Modellértékűnek számított, hogy tevékenységünkben a megyeszékhely központúságot, megyeszékhely-irányítású jelleget felváltotta a kistérségi alapon nyugvó szolgáltatási rendszer kialakítása. Kollégáimmal a megye 5 kistérségében végeztük a feladatellátást, melynek következtében jelentős eredményeket értünk el a területi közművelődési szakmai szolgáltatás terén. Nem túlzok, amikor azt mondom, hogy szinte napi munkakapcsolatot tartottunk a megye valamennyi településének közművelődési intézményével, civil szervezeteivel, döntéshozóival, a településéért tenni akaró, azt meghatározó személyiségekkel, bekapcsolódtunk, később magunk generáltunk olyan kulturális tartalomfejlesztő folyamatokat, mely számos esetben csökkentette a települések kulturális elmaradottságát, hátrányos helyzetét. Törekedtünk arra, hogy helyileg is úgy mond „közel legyünk a tűzhöz”, ezért jómagam a tamási kistérségi területfejlesztési, majd a későbbi többcélú társulás munkatársaival egy épületben dolgoztam, ahol a térség innovációjával foglalkozó szakemberek közös gazdaság- és társadalomfejlesztő projektek kapcsán tevékenykedtek együtt. Szakmailag rendkívül gyümölcsöző időszak volt ez, azt gondolom az együttműködésben részt vevő valamennyi szereplőnek, én a pályám eddigi egyik legjobb időszakának tartom ezeket az éveket.

H. K.: *Április elsejétől a szervezet a Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Megyei irodájaként működik tovább. Milyen várakozásokkal tekintesz az elkövetkező egy év elé?*

Cz. J.: Nagyon bízom benne, hogy az elkövetkező, előtűnt álló időszak újra lehetővé teszi az általunk akkor megkez-

dett és sikerre vitt folyamatok továbbvitelét, folytatását. Bár azt gondolom, hogy számos új feladat, új módszer, új törekvés jelenik majd meg a megyei iroda munkájában, gondolkodásmódunkat nem kell jelentősen átalakítani, hiszen eddig is prioritást kapott tevékenységünkben a társadalmi-, gazdasági-, kulturális szempontból hátrányos helyzetű térségek, kistéleplések, közösségek segítése, fejlesztése. A megyei értéktárak összeállítása kapcsán is komoly alapra építközhetünk, hiszen az iroda 2002-ben és 2005-ben összegyűjtötte, kiadványba szerkesztette és megjelentette a *Tolna Megye Kulturális Kézikönyve* című kiadványt, melyben többféle szempont szerint csoportosítottuk a megye közösségi, kulturális értékeit, ezeket most aktualizálni, bővíteni fogjuk. Folytatni kívánjuk a népfőiskolákkal közös tevékenységünket, segítve ezzel az élethosszig tartó tanulás megvalósulását a kistélepléseken élők számára is. Felmenő rendszerű amatőr művészeti programok mellett továbbra is végezzük a megyei statisztikai adatgyűjtést és feldolgozást csakúgy, mint a szakmai képzéseket, továbbképzéseket, a megyében dolgozó kollégák, közösségvezetők számára olyan alkalmak biztosításával, ahol a szakemberektől történő ismeretszerzésen túl megvalósulhat az egymástól való tanulás, tapasztalatszerzés is, amit rendkívül fontosnak tartok. Hagyományokkal bíró tevékenységeink mellett támogatjuk a helyi közösségek kezdeményezéseit, a helyi fejlesztéseket. Ebben komoly segítséget jelenthet az a kulturális közfoglalkoztatási program, melynek keretében közösségi munkások foglalkoztatására nyílik lehetőség Tolna megye településein is. Jelentős eredményeket hozhat ez az együttműködés, bár bizonyára sok feladatot ró majd ránk, bízom benne, hogy jól tudom hasznosítani a tamási kistérség közfoglalkoztatási programjaiban, az elmúlt évtizedben szerzett tapasztalataimat.

A beszélgetés során már említettem olyan kollégát, aki nagy hatással volt szakmai gondolkodásomra, fejlődésemmre. A másik meghatározó személyiség, akit a mai korban divatos, bár az ókorból eredő szóhasználattal élve mentoromnak tekintek, Dr. Say István, aki majd két évtizeden keresztül volt főnököm a megyei irodában. Nemcsak nagy tudásával, szakmai tapasztalatával, de a kollégák, így irányomba is megnyilvánuló humánummal segítette a pályámat. Szakmai fejlődésemmhez természetesen nagyon fontosnak tartom a folyamatos önkép-

zést is, ezért az évek során művelődés-szervező alapidplomám mellé felsőfokú kulturális menedzser végzettséget és múzeumpedagógus szakdiplomát szereztem. Magamra nézve is követendőnek tartom az élethosszig tartó tanulás elvének megvalósulását, ezért tanulmányaimat nem tekintem befejezetteknek, bízom benne, hogy lesz lehetőségem a jövőben is tudásom gyarapítására akár iskolarendszerű, akár azon kívüli képzés keretében is.

Ahhoz persze, hogy mindezeket a területeken helyt tudjak állni, szükségem van egy biztos, nyugodt, kiegyensúlyozott családi háttérre, melyért rendkívül hálás vagyok a férjemnek, aki a stabil háttérrel biztosítja számomra.

CZINK JUDIT a Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Megyei Irodájának módszertani csoportvezetője Három évtizede dolgozik művelődésszervezőként. Alapidplomáját a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolán szerezte, később felsőfokú kulturális menedzser végzettséget, majd az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán múzeumpedagógus szakdiplomát szerzett. Tolna megyében, Tamásiban él, szakmai pályafutását a helyi művelődési központban kezdte, majd a Magyar Művelődési Intézet Oktatási Osztályán dolgozott. Innét hazatérve, közel két évtizede végző művelődési módszertani feladatellátást Tolna megyében.

Mintaprojekt Tolna megyében

A Tolna megyei iroda 10 éven keresztül nagy sikerrel valósított meg egy olyan egyedi programsorozatot, melyet középiskolákkal, közművelődési intézményekkel, népfőiskolákkal szoros együttműködésben vitt sikerre. A program megfelelő források hiányában néhány éve szünetel, de terveink szerint a jövő évben újraindíthatjuk a megyében azóta is hiányolt és igényelt tehetségkutató, tehetséggondozó, kompetenciafejlesztő sorozatot, a Tolna Megye Ifjú Tudora versenyt.

Ez a komplex közművelődési program jelentősen eltér a megszokott ifjúsági és közösségfejlesztő programsorozatoktól, más formában, újszerű pedagógiai módszerekkel ösztönzi és készíti fel a középiskolás fiatalokat előadások összeállítására és különböző közösségek előtti bemutatására. A másfél éven átívelő, több fordulóból álló megmérettetés szervezésével, lebonyolításával irodánk több szakmai módszertani célkitűzést valósít meg. Céljaink között szerepel az ifjúsági korosztály szabadidős tevékenységének formálása, tudásának, készségeinek, szociális kapcsolatainak fejlesztése. Fontosnak tartjuk, hogy a fiatalok körében napjainkban mindinkább előtérbe kerülő írásbeliséget a közösségi művelődés eszközeivel ellensúlyozzuk és a szóbeli kommunikációra, előadómódrára, a magyar nyelv élőbeszéd-

ben történő használatára helyezjük a hangsúlyt. A fiatalok előadásait bemutattuk a megye közművelődési intézményhálózatában, közösségei előtt, lehetőséget teremtve ezzel arra, hogy az ismeretterjesztés, az élethosszig tartó tanulás a kistelepüléseken élők számára is elérhetővé váljon.

A négy forduló során a fiatalok szabadon választott témákban megtartott előadásait szakértőkből, diákokból, közművelődési szakemberekből álló zsűri hallgatja meg és értékeli, felkészítő táborozáson vesznek részt, bemutatkoznak megyénk számos településén, népfőiskolákon, művelődési házakban, iskolákban, klubokban, könyvtárakban. A változatos összetételű közönség előtt megtartott előadások alkalmával komoly előadói rutint szereznek, melyet további tanulmányaik, munkájuk során is felhasználhatnak. A versenysorozat eredményhirdetésére és a legkiválóbbaknak járó „Tolna Megye Ifjú Tudora” címek és díjak kiosztására ünnepélyes keretek között, a diákok ballagásán kerül sor.

A programsorozat megvalósítása során folyamatos kapcsolatot tartunk megyénk kulturális, oktatási intézményhálózatban, szervezeteiben dolgozó kollégáinkkal, szakmai módszertani segítséget nyújtunk feladataik megvalósításához, közösségi tereik tartalommal való megtöltéséhez.